

ความสำคัญของการประปา

ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงทราบว่า ประชาชนในเมืองหลวงได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากโรคระบาด จึงได้จัดหาน้ำสะอาดบริการประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำกินน้ำใช้ที่มีคุณภาพดี เช่นเดียวกับอารยประเทศทั้งหลาย การประปาที่ได้ถือกำเนิดตั้งแต่นั้นมา ระยะเวลาการประปาได้จ่ายน้ำในรูปของก๊อกสาธารณะ ต่อมาความต้องการของประชาชนมากขึ้น ก็ได้ขยายบริการถึงบ้านผู้อยู่อาศัยโดยคิดค่าบริการในอัตราค่า

การจัดหาน้ำสะอาดให้แก่ประชาชนนี้ ถึงแม้ว่าจะเป็น การช่วยส่งเสริมผลผลิตได้เพียงเล็กน้อยก็ตาม แต่จะไปประโยชน์โดยตรง และสำคัญที่สุดคือปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นการขจัดโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งมีผลในทางส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชนทั่วไปด้วย และทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่า รัฐบาลสนใจในการที่จะดำเนินการด้านสาธารณสุขโลกให้มีการกินที่อยู่กันอย่างแท้จริง

ประวัติความเป็นมาของการประปานครหลวง

น้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รัฐบาลมีหน้าที่สำคัญในอันที่จะหาทางนำน้ำที่ทุกขบ่ารุงสุขให้แก่ประชาชน ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน วิธีหนึ่งก็คือโดยการหาน้ำสะอาดจำหน่ายให้แก่ประชาชน โดยให้มีปริมาณพอเพียง คุณภาพดี และจำหน่ายในราคาพอสมควร เพราะแต่ก่อนนั้นประชาชนได้แค่อาศัยน้ำฝนสำหรับบริโภค นอกจากนั้นก็มีน้ำในแม่น้ำลำคลองเท่านั้นซึ่งไม่บริสุทธิ์ ทั้งในดุกแล้งน้ำในแม่น้ำมีระคิบค้ำ น้ำทะเลไหลเข้ามาถึงได้ทำให้มีรสกร่อย เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำใช้อุปโภคบริโภคโดยปลอดภัย รัฐบาลได้จัดตั้งส่วนราชการและองค์การเกี่ยวกับการดำเนินการค้ำนี้ คือ การผลิต การจัดส่ง และการจำหน่ายน้ำสะอาดหรือเรียกว่า "การประปา"

เมื่อจะกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการประปานครหลวง ก็จำต้องกล่าวถึงประวัติ
การประปากรุงเทพฯ ด้วย เพราะการประปานครหลวงนั้นมาจากการรวมกิจการของการประปา
กรุงเทพฯ นนทบุรี และสมุทรปราการ เข้าด้วยกัน

สำหรับในประเทศเรานั้น กิจการประปาขนาดใหญ่ได้เริ่มต้นที่พระนคร ในรัชสมัยของ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2452 ในประกาศพระบรมราช
โองการ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้กรมสุขาภิบาล จัดการที่จะนำน้ำมาใช้ในพระนครตามแบบอย่าง
ที่สมควรแก่ภูมิประเทศ จึงประกาศการสร้างประปา ดังต่อไปนี้.-

ประกาศการสร้างประปา

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

กรุงเทพฯพระมหานคร เป็นพระราชธานีที่ประชุมชนตั้งอยู่เป็นอันมาก ไค้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการสุขาภิบาล จัดการให้เป็นประโยชน์สุขและความสะดวกแก่ชนทั้งปวงขึ้น
ไว้ แล้วแต่การยังหาความสำเร็จได้ก็ถึงพระราชประสงค์ไม่ เหตุด้วยขาดสิ่งสำคัญ คือ น้ำ ซึ่ง
สำหรับจะบริโภคและใช้สอยชำระสิ่งซึ่งไม่สะอาด เพื่อบำบัดโรคร้ายและให้เจริญความสุขสำราญใน
พระนคร ไค้ทรงพระราชดำริห์ว่านานน แต่หากเป็นการชักของอยู่ด้วยเหตุต่าง ๆ มีแผ่นดินกรุงเทพฯ
ไม่มีสายน้ำที่ไหลมาจากภูเขาน้ำในไกล เป็นอัน จึงยังมีไค้ทำสำเร็จลงได้

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมสุขาภิบาล จัดการที่จะนำน้ำมาใช้ในพระนคร
ตามแบบอย่างที่เหมาะสมแก่ภูมิประเทศ เห็นว่า จะทำการสำเร็จตลอดไค้ด้วยใช้เงินทุนประมาณ
3,000,000 บาทเศษ จึงนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงพระ
คำริห์เห็นชอบแล้ว จึงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กรมสุขาภิบาล เริ่มจัดการนำน้ำมาใช้ใน
พระมหานคร โดยกำหนดที่จะกล่าวต่อไปนี้.-

1. ให้ตั้งท่าที่ขังน้ำที่คลองเชียงราก แขวงเมืองประทุมธานี อันเป็นที่พันเขื่อนน้ำเค็ม
ที่จะขึ้นถึงทุกฤดูกาล

2. ให้ชุกคลองแยกจากที่ซึ่งน้ำนั้น สำหรับให้น้ำเดินมาตามลำคลอง เมื่อลำคลองที่ชุกสายน้ำมานั้นผ่านคลองเดิมแห่งใด ให้ใช้ท่อเหล็กฝังลอบมาไว้ที่คลอง เพื่อจะมีน้ำในลำคลองเดิมปนกับสายน้ำที่จะนำลงมาใช้นั้น ลำคลองนี้ตัดตรงมาจากน้ำเชียงราก ทิศตะวันตกของทางรถไฟนครราชสีมาจนถึงคลองบางซื่อ ค่อยนั้นมา คลองหักเลี้ยวไปข้างทิศตะวันออกของทางรถไฟ จนถึงฝั่งคลองสามเสนข้างเหนือ

3. ให้ตั้งโรงสูบน้ำขึ้น ณ ที่นั้น เพื่อจะไ้สูบน้ำขึ้นในที่ซึ่งน้ำและกรองให้น้ำใสบริสุทธิ์ปราศจากสิ่งซึ่งจะเป็นที่ตั้งแห่งโรคภัยต่าง ๆ ความควรแก่กำหนด จะให้จำหน่ายน้ำจากที่นี้ไปโดยท่อที่ยังถึงใหญ่ ซึ่งจะได้ตั้งไว้ในพระนคร ณ ที่อันควร แล้วจำหน่ายน้ำไปยังที่ต่าง ๆ โดยท่อที่จะแยกย้ายไปตามผู้ที่ต้องประสงค์

4. กิจการที่จะทำน้ำมาใช้ในพระนครนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกความภาษาสันสกฤต เพื่อให้เป็นคำสั้นว่า "การประปา"

ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลจัดการในเรื่องที่ดิน และกำหนดทาง กำหนดการที่จะนำเพื่อให้การประปานั้นสำเร็จตามความคิด ซึ่งได้ทรงพระราชดำริเห็นชอบแล้วนั้นทุกประการ

ประกาศมา ณ วันที่ 13 กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก 42 128 เป็นวันที่ 14854

ในรัชการบัตย์บัดนี้

(คัดจากหนังสือ ประกาศพระราชบัญญัติ และพระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ 5 ปี

ร.ศ. 128)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงริเริ่มจัดตั้งการประปาขึ้นสำหรับกรุงเทพฯ พระมมหานคร แต่การดำเนินการมาสำเร็จลงในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ถ้าจะกล่าวโดยนิมิตินัยแล้ว ก็คงว่าการประปากรุงเทพฯ นั้น ได้ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2456 ซึ่งเป็นวันประกาศใช้พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นอันมา แต่ได้เริ่มดำเนินการในวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2457

เริ่มแรกที่จะจัดให้มีการประปาขึ้นในกรุงเทพฯ นั้น ก็โดยที่ว่า เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดสุขาภิบาล ประกาศตั้งกรมสุขาภิบาลสำหรับกรุงเทพฯ เป็นกรมอยู่ในกระทรวงนครบาล

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2446 เมื่อกรมสุขาภิบาลได้จัดการเป็นรูปร่างมีระเบียบการ จึงได้เริ่มการหาน้ำบริโภคสำหรับพระนคร ชำราชากรชั้นสูงในสมัยนั้นที่มีส่วนในการสร้างและควบคุมกิจการประปา ได้แก่ เจ้าพระยาอมรราช เสนาบดีกระทรวงนครบาล พระยาเพชรภูวนาธิบดีกรมสุขาภิบาล พระยาวงษาอุปราช เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ นาย แอล อาร์ เคอลานโฮเตียร์ นายช่างฝรั่ง นาย เอฟ คีเคิเอ นายช่าง ผู้อำนวยการ การประปากรุงเทพฯ โดยในตอนแรกได้จ้าง นาย เคอลานโฮเตียร์ ทำเนิการสำรวจ และจัดตั้งการประปาสำหรับกรุงเทพฯ ขึ้น จากการรายงานของนายช่าง ได้กล่าวถึงการทำประปาว่า อาจทำได้ 3 วิธี คือ.-

1. ทำห่านบกกันเก็บน้ำในที่ลุ่ม
2. ทดเอาน้ำแม่น้ำซึ่งมีน้ำคังไม่คองกรองมาใช้
3. ใช้น้ำแม่น้ำเจ้าพระยาในที่ซึ่งน้ำคังขึ้นไม่ถึงมากกรองใช้

กรมสุขาภิบาลได้ส่งรายงานนี้ไปยังกระทรวงเกษตราธิการ เพื่อดูพิจารณา แต่นายช่างกระทรวงเกษตราธิการเห็นว่า ทางกรมชลประทานมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างเขื่อนกั้นน้ำเพื่อจะนำน้ำมาใช้ในการเกษตรอยู่แล้ว ซึ่งหวังว่าโครงการนี้จะร่วมมือกันทางกันประปา โดยที่จะทำน้ำคังมายังกรุงเทพฯ สำหรับใช้ในการประปาได้ วิศวกรของกรมสุขาภิบาลไม่ตกลงด้วย เพราะโครงการชลประทานกว่าจะสำเร็จจะต้องการเวลา และต้องการเวลานานและต้องใช้จ่ายมาก การประปาเป็นงานเร่งด่วน รอให้โครงการชลประทานสำเร็จไม่ได้

ต่อมา กรมสุขาภิบาลได้ส่งนายช่างไปสำรวจบ่อน้ำบาดาลที่นครปฐม ปรากฏว่า น้ำบาดาลยังหวังแน่นอนไม่ได้ จะต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก และบ่อน้ำบาดาลนั้นเหมาะสำหรับเมืองกันการเท่านั้น

ภายหลังศึกษาจากรายงานต่าง ๆ แล้ว รัชกาลที่ 5 ทกลงที่จะทำน้ำประปา โดยใช้น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา กรมสุขาภิบาลได้เสนอว่า ควรจะชุกคลองรับน้ำจาก คลองบางหลวง เชียงราก

ซึ่งเป็นคลองที่ขุดประโยชน์ได้ และอยู่ใกล้กรุงเทพฯ มากที่สุด และที่นั่นน้ำทะเลขึ้นไม่ถึงคลองก็มี ค.วัน พ.ศ.2450 ได้ทำเสนอและได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้

วันที่ 13 กรกฎาคม 2452 การขุดคลองได้เริ่มต้น โดยรับน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ บริเวณเหนือวัดสำแล จังหวัดปทุมธานี นำน้ำไปเก็บไว้ในแม่น้ำน้อย และปิดประตูน้ำที่เชียงราก เก็บ ลักน้ำไว้จากแม่น้ำน้อย ขุดคลองนำน้ำไปยังโรงกรองน้ำสามเสน งานอื่น ๆ ที่ต้องทำ มีการขุดคลอง สำหรับเรือเดินสองคลอง ทำประตูน้ำ 3 ประตู ทำท่อไชนพอนลาคีโตคลอง 3 แห่ง คือ ที่รังสิต บางเขน และเปรมประชากร ก่อสร้างโรงสูบน้ำ โรงกรองน้ำ วางท่อน้ำ สร้างถังสูง รวมค่าใช้ จ่าย 3,338,000 บาท กินระยะเวลา 3 ปี

ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติรักษาคคลองประปา พระพุทธศักราช 2456 ในพระ ราชบัญญัติดังกล่าวนี้ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้.-

1. ห้ามเท ทิ้ง ทิน ทวาย ไม้ มูลฝอย เศษไม้ ทรากสัตว์ น้ำโสโครก ลงในคลอง ประปา

2. ห้ามชักน้ำ ล้างสิ่งโสโครก แก่ตกไปใช้ได้

3. ห้ามนำโค กระบือ สัตว์ต่าง ๆ ไปอาบน้ำในคลองประปา

4. ห้ามขุดหรือขยายคลองเก่าให้ใหญ่

5. ห้ามทำอันตรายแก่ดินคันคลอง สิ่งก่อสร้าง ประตูน้ำ ท่อบน ท่อไชนพอน สะพาน

6. ห้ามนำสัตว์เลี้ยงข้ามคลอง นอกจากข้ามบนสะพานที่ทำไว้ให้เดิน

7. ห้ามวิกน้ำในคลองประปากวญเครื่องสูบน้ำ ระหัด แกรง โขงโลง หรือเครื่องมือ

ที่คล้ายคลึงกัน

8. ห้ามคนลงไปอาบน้ำในคลองประปา

9. ห้ามลงจับปลา พายเรือ หรือปล่อยสิ่งใด ๆ ลอยในคลองประปา

การวางโทษ ระบุความผิดระวางโทษ ชั้น 3 ชั้น 4 ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ ในทางปฏิบัติ ทางราชการได้จ้างตำรวจช่วยเจ้าหน้าที่รักษาคคลองส่งน้ำจำนวนหนึ่ง มีหน้าที่ช่วย

ตรวจตราดูแลคลองส่งน้ำ ว่ากล่าวตักเตือนผู้ประพฤติน่าผิดพระราชบัญญัติรักษาคองส่งน้ำ หากมีผู้ฝ่าฝืนก็จับกุม แล้วเปรียบเทียบปรับแต่เพียงสถานเดียว

ต่อมาในปี พ.ศ.2506 ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการว่าจ้างบริษัทเคอเกรมมัท ให้ทำการก่อสร้างโรงกรองน้ำเพิ่มเติมที่โรงกรองสามเสน และชนบุรี ต่อมาปริมาณน้ำดิบไม่เพียงพอแก่ความต้องการ โดยเฉพาะที่โรงกรองน้ำชนบุรี ไม่สามารถจะใช้น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา ณ บริเวณแถบนั้นได้ จึงได้ก่อสร้างโรงสูบน้ำดิบขึ้นที่บางซื่อ เพื่อสูบน้ำดิบส่งไปยังโรงกรองชนบุรีและสามเสน ก็ทั้งได้ทำการขุดลอกคลองส่งน้ำให้กว้างและลึกขึ้นอีก เพื่อจะได้รับน้ำจากลำคลองได้เพิ่มขึ้น

ตั้งแต่การประกาศกรุงเทพฯ ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2457 โดยมี นายเอฟ คีคิเอ เป็นผู้ช่วยการ เป็นคนแรก ภายใต้สังกัดและความควบคุมของกรมสุขาภิบาล ต่อมา กรมนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็น กรมโยธาเทศบาล การประกาศกรุงเทพฯ ซึ่งได้ดำเนินการโดยรัฐบาลตลอดมาจนถึงปี พ.ศ.2484 รวมเวลาได้ 27 ปี

ต่อมาในปี พ.ศ.2484 ถึง พ.ศ.2495 รวม 10 ปี เทศบาลนครกรุงเทพฯ ได้เข้ามาดำเนินการ แล้วกลับมาอยู่ภายใต้การดำเนินการของกรมโยธาเทศบาลอีก ตั้งแต่ปี พ.ศ.2495 ถึง พ.ศ.2510 รวม 15 ปี

ในปี พ.ศ.2510 ได้รวมกิจการการประกาศกรุงเทพฯ ชนบุรี สมุทรปราการ และนนทบุรี เข้าด้วยกันเป็นรัฐวิสาหกิจ เรียกรวมว่า "การประปานครหลวง"

ปัญหาของการประปาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การรวมกองประกาศกรุงเทพฯ การประปานครหลวง การประปาเทศบาลเมืองสมุทรปราการ และการประปานครหลวง เข้าด้วยกัน เป็นการประปานครหลวง และเปลี่ยนการดำเนินงานเป็นรูปของรัฐวิสาหกิจ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างสะดวก ประหยัด และสามารถบริการน้ำให้ประชาชนอย่างเพียงพอ นอกจากนั้น เพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัว เช่นเดียวกับรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ให้บริการประชาชนในก้นสาธารณูปโภค

ผลปรากฏว่า มีได้เป็นไปตามความมุ่งหมายทั้งคุณภาพ ปริมาณ และการดำเนินงาน
ต่าง ๆ สาเหตุเพราะต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ประกอบกับอัตราประชากรในนครได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
จาก 3 แสนคน เป็นประมาณ 4 ล้านคน ทำให้ความต้องการใช้น้ำสำหรับอุปโภคและบริโภคเพิ่มขึ้น
เป็นจำนวนมาก เกินขีดความสามารถของการประปานครหลวง ที่จะผลิตน้ำให้เพียงพอกับความต้องการ
การในขณะนี้ แม้ว่าจะได้ปรับปรุงไปบ้างแล้วก็ตาม ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน
การประปานครหลวงได้ตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำ จึงได้เริ่มโครงการปรับปรุงกิจการประปา
นครหลวงเป็นการด่วน การประปานครหลวงจึงได้ดำเนินการกู้เงินจากธนาคารโลก และธนาคารพัฒนา
เอเชีย รวมทั้งเงินรายได้ของการประปานครหลวง และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล นำมาใช้ในโครงการ
ปรับปรุงกิจการประปา

ด้วยสาเหตุที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และอัตราการเก็บค่าน้ำของการประปานครหลวง ใน
จังหวัดพระนคร ชลบุรี นนทบุรี และสมุทรปราการ มีอัตราไม่เท่ากันมาเป็นเวลานานแล้ว การประปา
นครหลวงได้พิจารณาปรับปรุงอัตราการเก็บค่าน้ำเสียใหม่เป็นอัตราเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเป็น
ธรรมแก่ผู้ใช้น้ำโดยทั่วกัน ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้ใช้น้ำโดยทั่วไป ทำให้ภาพพจน์ของการประปา
นครหลวงในสายตาของผู้ใช้น้ำยังไม่ดีพอ และการบริการล่าช้า เหล่านี้ เป็นมูลเหตุของปัญหาต่าง ๆ
ซึ่งการประปานครหลวงกำลังเผชิญอยู่ มูลเหตุของปัญหา จะแจกแจงให้ละเอียดลงไปอีก คือ.-

1. ค่าน้ำแพง

- 1.1 ความรู้สึกของคนในเมืองหลวงที่มีค่าน้ำ คิดว่าน้ำเป็นของหาง่ายเพราะภูมิ
ประเทศอันวย
- 1.2 ความรู้สึกของประชาชนคิดว่าสาธารณูปโภค รัฐบาลควรจะบริการให้ฟรีหรือ
เสียเงินบ้างเพียงเล็กน้อย
- 1.3 ไม่มีการปรับปรุงค่าน้ำมาเป็นเวลานาน และเมื่อมีการปรับปรุงอัตราค่าน้ำใหม่
แตกต่างกว่าเดิมมาก จึงทำให้ผู้ใช้น้ำปรับตัวไม่ทัน
- 1.4 ผู้ใช้น้ำไม่ทราบต้นทุนของการผลิตน้ำ

- 1.5 มากรวักน้ำซำรุกเป็นจำนวนมาก ประมาณ 60 - 70% ของมากรทั้งหมด ทำให้เกิดการทิ้งอัตราตัวเฉลี่ยจำนวนที่ใช้สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยเดิม ซึ่งเป็นผลให้เกิดการร้องเรียนว่า การประปานครหลวงคิดราคาไม่ยุติธรรม
- 1.6 วิธีการใช้ Progressive Rate เป็นวิธีที่ดีที่สุด ถูกต้องตามหลักการ เพื่อให้ประหยัดการใช้น้ำ แต่ทางปฏิบัติยังไม่ถูกต้อง ไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้ใช้น้ำ เนื่องจากไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการอ่านมาตรที่แน่นอนได้
2. คุณภาพของน้ำไม่เพียงพอ กล่าวคือ น้ำไม่สะอาดเพียงพอสำหรับการใช้อุปโภคบริโภค เพราะชุมชน มีกลิ่น รสกร่อย เฉพาะในบางเขต มีตะกอนมาก และมีกลิ่นเหม็นเหม็น
3. ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
  - 3.1 น้ำไหลบางไม่ไหลบาง
  - 3.2 กำลังคืนในเส้นท่อไม่เพียงพอเฉพาะในบางเขต ทำให้น้ำไม่สามารถไหลขึ้นสูง ๆ ได้ ความที่ผู้ใช้น้ำต้องการ หรือผู้ที่อยู่ปลายทางได้รับน้ำไม่เพียงพอ
  - 3.3 ในปัจจุบันปริมาณการผลิตน้ำของการประปานครหลวง ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การประปานครหลวงสามารถผลิตน้ำได้ประมาณวันละ 1.2 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ความต้องการมีมากกว่าปริมาณที่ผลิตได้
  - 3.4 เนื่องจากการสูญเสียน้ำโดยเปล่าประโยชน์ อาทิ เช่น ท่อรั่ว ประชาชนใช้น้ำไม่ถูกต้องและไม่ประหยัด
4. การบริการ
  - 4.1 ประบวนการดำเนินงานยึกเยื่อ ทำให้ต้องใช้เวลานานในการติดตั้งนานเกินควร
  - 4.2 การซ่อมแซมแก้ไขต่าง ๆ ล่าช้า เช่น เมื่อผู้ใช้น้ำแจ้งมา การประปานครหลวงไม่สามารถแก้ไขได้ทันที
  - 4.3 ไม่มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์คอยแนะนำในด้านการติดต่อบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

- 4.4 การเก็บเงินตลาดเคลื่อนและล่าช้า เพราะการอำมาตรวัดน้ำไม่ถูกต้อง
ใช้วิธียกเมฆ ทำให้การออกบิลตลาดเคลื่อน การออกบิลเก็บเงินล่าช้าและ
ออกบิลเก็บเงินไม่สม่ำเสมอ
- 4.5 การออกบิลเก็บเงินล่าช้า เพราะการประปาใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการออก
บิล ซึ่งทำงานได้ไม่ทันกับจำนวนประชาชนผู้ใช้น้ำ เป็นเหตุให้บางเขต 3 - 4
เดือนจึงจะมีพนักงานออกไปเก็บเงินครั้งหนึ่ง
5. การปฏิบัติงานของพนักงานบางส่วนยังบกพร่องอยู่
- 5.1 พนักงานบางคนยังไม่สุภาพพอ
- 5.2 พนักงานบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของ
การประปานครหลวง
- 5.3 พนักงานบางส่วนยังไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร
6. ไม่ใช้มาตรการที่มีอยู่ให้เกิดผลเกี่ยวกับการชำระค่าน้ำ เช่น แม้จะค้างชำระค่าน้ำ
นานานาน ทางการประปานครหลวงก็ยังไม่งดการจ่ายน้ำ
7. ความไม่สะดวกเนื่องจากการวางท่อประปา
- 7.1 ซากการประสานงานที่กระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรโทรศัพท์
แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร กองบังคับการตำรวจจราจร และการ
ไฟฟ้านครหลวง
- 7.2 การให้ข่าวสารเพื่อชี้แจงแก่ประชาชนไม่เพียงพอ เช่น ไม่แจ้งต่อประชาชน
ทางโทรทัศน์
- 7.3 การจราจรในกรุงเทพมหานครคับคั่ง คึกฉัดและไม่มีความสะดวกเพียงพอ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนไม่ว่า
ประเทศไหนก็ตาม ผู้เขียนได้มองเห็นถึงความสำคัญนี้ ถ้าประเทศใดมีการบริการน้ำให้แก่ประชาชน

อุปโลกนวิโลกอย่างเพียงพอ ทั้งปริมาณและคุณภาพ ประชาชนของประเทศนั้นก็มีความอยู่ดีกินดี การ
เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง

จึงมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาทอสรุปเป็นสาระสำคัญ ดังนี้.-

1. เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของกิจการประปานครหลวง กับชีวิตความเป็นอยู่ของ
ประชาชนในประเทศที่ให้บริการ
2. เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นและสภาพพจน์ของประชาชนที่มีต่อกิจการประปานครหลวง
3. เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ทางด้านผู้ใช้น้ำ และปัญหาของกิจการ การประ
ปานครหลวง
4. นอกจากปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการแก่ประชาชนแล้ว ยังมีปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของภายในกิจการเองอีกด้วย ว่ากิจการประปานครหลวง ยังมีปัญหาภายในที่คงเผชิญอยู่อย่างไรบ้าง
5. เพื่อให้ทราบถึงผลของการดำเนินงานของกิจการประปานครหลวง เกี่ยวกับโครงการ
ที่ทำสำเร็จไปแล้วกำลังดำเนินการอยู่ และโครงการที่ค้างไว้ในอนาคต
6. การประปานครหลวง เปรียบเสมือนศูนย์กลางจำหน่าย สินค้า นั่นคือน้ำ ประชาชน
ผู้ใช้น้ำระป่าก็เปรียบเสมือนผู้ซื้อสินค้าของกิจการ ดังนั้น การศึกษาก็เพื่อให้ทราบถึงขอบเขตของตลาด
และเกี่ยวกับผลของการขายสินค้าชนิดนี้ของกิจการประปานครหลวง
7. เมื่อศึกษาถึงความเป็นมาของกิจการประปานครหลวงดังกล่าวแล้ว ก็จะสามารถคาด
คะเนเกี่ยวกับอนาคตของกิจการประปานครหลวงได้

ประโยชน์ของการศึกษา

ประโยชน์ของการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการให้บริการ ของกิจการการประปานครหลวง
นอกจากเพื่อประกอบกับการศึกษาแล้ว คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการศึกษา คือ.-

1. ทางด้านประชาชนซึ่งเป็นอุปโลกนวิโลก ทำให้เข้าใจถึงความต้องการของประชาชน
และความรู้สึกสภาพพจน์ที่ประชาชนมีต่อกิจการการประปานครหลวง และทราบถึงปัญหาที่ประชาชนมีอยู่
เกี่ยวกับการให้บริการ

2. ทางด้านกิจการการประสานครหลวงเอง จะได้ทราบว่าประชาชนมีปัญหอะไรบ้าง ซึ่งทางกิจการควรจะพิจารณาแก้ไข ทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนเกิดภาพพจน์ที่ดีคือกิจการ และทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ภายในกิจการเองว่า ควรแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินการอย่างไร

3. นอกจากนั้น ประโยชน์โดยทั่ว ๆ ไป ที่คาดว่าจะได้ คือสามารถทราบเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของกิจการการประสานครหลวง และปัญหาทั่ว ๆ ไปที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากกิจการการประสานครหลวง เป็นกิจการที่รวมเอาการประจำกรุงเทพ ชนบุรี นนทบุรี และสมุทรปราการ เข้าด้วยกัน ดังนั้น การศึกษาจะพิจารณาเกี่ยวกับการประสานครหลวงเท่านั้น ก็เป็นการรวมถึงการประจำทั้งหมดด้วย นอกจากนั้น การศึกษาปัญหาต่าง ๆ ก็เป็นปัญหาที่สามารถมองเห็นได้โดยทั่ว ๆ ไป ทั้งทางด้านประชาชนผู้ใช้บริการและกิจการการประสานครหลวงผู้ใช้บริการ

ทางด้านเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ของการประสานครหลวงที่ทำสำเร็จไปแล้ว ก็ได้ศึกษานผลของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามที่คาดคะเนไว้หรือไม่เพียงไร ส่วนโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ยังไม่ทราบผลแน่นอน ก็จะได้จากการคาดคะเน แต่สำหรับโครงการในอนาคตจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับว่าเมื่อถึงเวลาดำเนินการจริง ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่อย่างไร

วิธีการศึกษา

แบบฟอร์มและแผนภูมิต่าง ๆ ที่ได้นำมาแสดง เป็นแบบฟอร์มหรือแผนภูมิที่จำเป็นของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเกิดมีปัญหานั้น ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะพิจารณาให้เหมาะสม

วิธีการศึกษาสำหรับวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้ศึกษาได้ข้อมูลต่าง ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของการประสานครหลวง ตลอดจนโดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือคำร่าต่าง ๆ วารสารที่เกี่ยวข้องกับกิจการการประสานครหลวง บทความและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา